

ความสนใจเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางในวิชาชีพแพทย์ บุคลิกภาพและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ติณพัฒน์ แก้วยอด*
บุรณี กาญจนถวัลย์**

Kaewyod T, Kanchanatawan B. Interests in medical specialties, personalities and correlated factors in choosing future training of sixth year medical students, Faculty of Medicine, Chulalongkorn University. Chula Med J 2011 Jul – Aug; 55(4): 381 - 97

- Background** : *Medical specialties are expertise in the fields of medicine that cause public expectations and better quality of life of the patients. However, training in each field of medical specialty is an odyssey. Success in the practice of a specialist depends on several factors such as interest in the field of specialty, personality and psychological background of the trainee.*
- Objective** : *To study interest in medical specialties personalities and correlated factors in choosing future training of the sixth year medical students of the Faculty of Medicine, Chulalongkorn University.*
- Design** : *A cross – sectional descriptive study.*
- Setting** : *The Faculty of Medicine, Chulalonghorn University.*
- Materials and Methods** : *In total, 159 medical students of the sixth year of the Faculty of Medicine, Chulalongkorn University, were recruited from October to December 2009. All subjects completed four questionnaires as follows: 1) demographic data and history form; 2) student*

* นิสิตปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

study profile and work interest after graduate form; 3) social factor opinion form; 4) sixteen personality factor questionnaire (16PF). The analytical statistics are expressed in terms of means, percentage, standard deviations: the statistical methods used are chi-square test and Mann Whitney U- test.

Results

:

From the responses of the 159 medical students of the sixth year, they showed interest in each field of medical specialties. The first two most common specialties were Internal Medicine (33.3%) and Surgery (12.6%). In general, the personality of most subjects were rather reserved, fast in learning new things, skillful in abstract thinking, considerative, determined, and practical. They were also endowed with social skills, liberal mindedness and self-dependence attitude. The personal factors that determined their interest in choosing their field of training are: their academic performance from their pre-clinical and clinical years. These are related with their choices with statistical significance ($P > .01$). The results the study of personality factors and interest in medical specialties found that the subjects who selected to study in each field have different characters of personality with statistical significance $P < .05$

Those who were interested in Pediatrics had high moral standard, and high self control, those who were interested in Internal Medicine had social skills, dynamicity in human relationship, ambition and creativity; those who were interested in Obstetrics and Gynecology were peaceful, relaxed, non-impulsive and easy with life; those who were interested in Psychiatry showed self-dependence, preference in self-judgment and self-regulation; those who were interested in Orthopedics showed assertiveness, self-confidence and competitiveness; and those who were interested in Ear-Eye-Nose- Throat were rather easy going, talkative and enthusiastic, Generally, each field of medical specialty attracts different distinctive personality.

Conclusion : *In summary, it was found that the majority of the sixth year medical students showed their interest in choosing medical specialties for their future training. The factors that determine their preference are, namely: personality factors, outcomes of their performance in the pre-clinical and clinical years which included their acquired clinical skills, Besides, personality factors played a major role in the choice of their preferred specialty.*

Keywords : *Personality, Medical specialties, Medical student.*

Reprint request: Kanchanatawan B. Department of Psychiatry, Faculty of Medicine,
Chulalongkorn University, Bangkok 10330, Thailand.

Received for publication. April 7, 2010.

ตีพิมพ์ แก้วยอด, บุรณี กาญจนถวัลย์. ความสนใจเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางในวิชาชีพแพทย์ บุคลิกภาพและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์เวชสาร 2554 ก.ค. - ส.ค.; 55(4): 381 - 97

เหตุผลของการทำวิจัย : แพทย์เฉพาะทางที่มีความเชี่ยวชาญและชำนาญการในแต่ละสาขานั้นล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความคาดหวังต่อการให้บริการแก่สาธารณชน ตลอดจนความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของผู้ป่วย แต่กว่าจะมาเป็นแพทย์เฉพาะทางในแต่ละสาขาได้ต้องผ่านการฝึกอบรมการเรียนต่อยอดและการฝึกภาคปฏิบัติอย่างมากมาย เพื่อความสำเร็จในวิชาชีพ มีปัจจัยหลายด้านที่ส่งผลต่อความสนใจในสาขาเฉพาะทาง รวมถึงบุคลิกภาพ ปัจจัยทางด้านจิตใจ

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาความสนใจในการเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางในวิชาชีพแพทย์ บุคลิกภาพ พร้อมทั้งปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนต่อเฉพาะทาง ของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 เพื่อพยากรณ์ความสำเร็จและเหมาะสมในวิชาชีพต่อไป

รูปแบบการวิจัย : การศึกษาเชิงพรรณนา ณ. จุดช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

สถานที่ทำการศึกษา : คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีการศึกษา : จากกลุ่มตัวอย่างนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 จำนวน 159 คน เก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2552 ถึงเดือนธันวาคม 2552 โดยคือ 1) ใช้แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป 2) แบบสอบถามข้อมูลผลการเรียนที่ผ่านมา และลักษณะงานที่สนใจเมื่อสำเร็จการศึกษาแพทยศาสตร์ 3) แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยทางสังคม 4) แบบทดสอบบุคลิกภาพ The sixteen personality factor questionnaire (16PF) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบคือ chi-square และ Mann Whitney U test.

ผลการศึกษา : จากกลุ่มตัวอย่าง นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 จำนวน 159 คน จากผลการศึกษาพบว่านิสิตแพทย์ส่วนใหญ่มีความสนใจต้องการเรียนต่อเป็นแพทย์เฉพาะทาง โดยที่สาขาที่นิสิตสนใจมากที่สุดคือ สาขาอายุรศาสตร์ร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ สาขาศัลยศาสตร์ ร้อยละ 12.6 ในส่วนของบุคลิกภาพก็พบว่านิสิตแพทย์โดยรวมมีบุคลิกภาพที่แสดงออกถึงลักษณะค่อนข้างเก็บตัว ฉลาดเรียนรู้ได้เร็ว คิดแบบนามธรรมได้เก่ง สุขุม จริงจัง ซอปลง

สรุปผล

:

เมื่อปฏิบัติ และมีทักษะทางสังคม อีสุภะและเสรีนิยม พร้อมทั้งมีลักษณะของการพึ่งตนเอง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางในแต่ละสาขาวิชาประกอบ ด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ผลการเรียนในชั้นปริคินิกที่ดี และชั้นคลินิก รวมถึงผลการฝึกปฏิบัติทางคลินิกที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .01$ และผลการศึกษารองประกอบบุคลิกภาพกับการเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางในวิชาชีพแพทย์พบว่านิสิตแพทย์ที่เลือกเรียนในแต่ละสาขามีลักษณะองค์ประกอบบุคลิกภาพในแต่ละสาขา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < .05$ โดยนิสิตที่มีความสนใจในสาขาต่าง ๆ คือ สาขากุมารเวชศาสตร์มีองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านการมีคุณธรรมสูง และมีการควบคุมตนเองสูง สาขาอายุรศาสตร์มีลักษณะการมีทักษะทางสังคม คล่องแคล่วในการติดต่อกับผู้อื่น มีความทะเยอทะยาน มีความคิดสร้างสรรค์ สาขาสูตินรีเวชศาสตร์มีลักษณะสงบ ผ่อนคลาย ไม่มีความคับข้องใจทำอะไรตามสบาย สาขาจิตเวชศาสตร์มีลักษณะของการพึ่งตนเอง พอใจในตนเองตัดสินใจและปฏิบัติตามแบบแผนของตนเอง สาขาออร์โธปิดิกส์มีลักษณะกล้าแสดงออก มั่นใจและเป็นตัวของตัวเอง ชอบการแข่งขันกล้าแข่งขัน สาขาไสต นาสิก ลาริงซ์ จะมีลักษณะทำตามสบาย ช่างพูด จิตใจแจ่มใส ราเริงกระตือรือร้น และสาขาอื่น ๆ ที่นิสิตมีความสนใจในการเรียนต่อเฉพาะทางโดยรวมมีความแตกต่างกัน จากผลการศึกษาพบว่านิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีความสนใจที่จะเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางในวิชาชีพแพทย์ โดยที่มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนต่อคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ผลการพิจารณาจากความถนัด และผลการเรียนที่ผ่านมาในชั้นปริคินิก และชั้นคลินิก รวมถึงทักษะการฝึกปฏิบัติทางคลินิกด้วยนอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยทางบุคลิกภาพของนิสิตที่เลือกเรียนต่อในสาขาเฉพาะทางต่าง ๆ ทางการแพทย์แต่ละสาขามีองค์ประกอบบุคลิกภาพที่แตกต่างกันด้วย

คำสำคัญ

:

บุคลิกภาพ, แพทย์เฉพาะทาง, นิสิตแพทย์.

บุคลิกภาพเป็นปัจจัยทางจิตวิทยาที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะความต่อเนื่องของพฤติกรรมทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งบุคคลได้เรียนรู้ พัฒนา สั่งสมและหล่อหลอมผ่านช่วงต่าง ๆ ของพัฒนาการและวัยของชีวิตจนกลายเป็นแบบเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล บุคลิกภาพที่ดีเป็นพื้นฐานของการมีสุขภาพจิตที่ดี⁽¹⁻³⁾ บุคลิกภาพเป็นปัจจัยสำคัญซึ่งช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในอาชีพการงานนอกเหนือจากความรู้ เชาวน์ปัญญา และความขยัน บุคลิกภาพบางด้านเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงาน ความสนใจในอาชีพ สะท้อนถึงความนึกคิด อารมณ์ทัศนคติ ความพึงพอใจในงาน ผลการปฏิบัติงาน⁽⁴⁾ บุคลิกภาพที่เหมาะสมกับอาชีพเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จ ความพอใจในชีวิตและงานอาชีพไม่ด้อยไปกว่ามิติทางด้านเชาวน์ปัญญา และเชาวน์อารมณ์⁽⁵⁾ ในส่วนของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้สนใจศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีความสนใจเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางในวิชาชีพแพทย์ รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการศึกษาในโรงเรียนแพทย์นั้นล้วนผ่านกระบวนการหล่อหลอมทั้งในด้านความรู้วิชาการ กระบวนการคิด การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นเพื่อผลิตแพทย์ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะเจตคติ ในการแก้ไขปัญหา ให้ครอบคลุมในแง่ต่าง ๆ⁽⁶⁻⁷⁾ ตามเกณฑ์มาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม^(8,9) การศึกษาต่อเนื่องของแพทย์ ระดับหลังปริญญาหลักสูตรแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ⁽⁶⁾ เพื่อศึกษาทางการแพทย์และสาธารณสุข ให้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ตลอดจนทักษะและเจตคติทางวิชาชีพให้อยู่ในมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม รวมถึงกิจกรรมใด ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเอง แสวงหาองค์ความรู้ใหม่เพื่อประยุกต์ใช้ในการแพทย์ในระบบของสาธารณสุขได้กล่าวถึงแพทย์ดังนี้

แพทย์ทั่วไป (Basic doctor) หมายถึง แพทย์ที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนแพทย์ สามารถประกอบวิชาชีพเวชกรรมได้โดยได้รับใบอนุญาตจาก

แพทยสภา โดยมีความรู้ความสามารถขั้นต่ำตามที่แพทยสภากำหนด ซึ่งครอบคลุมความรู้ความสามารถในการรักษาโรคทุกสาขา

แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ (Medical specialist) หมายถึงแพทย์ทั่วไปที่ได้รับการฝึกอบรมต่อยอดในสาขาเฉพาะต่าง ๆ (ทั้งการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการและการฝึกอบรมขณะปฏิบัติงาน) จากแพทยสภาหรือโรงเรียนแพทย์ที่จัดฝึกอบรมในสาขาเฉพาะทางนั้น ๆ ซึ่งก็อาจแบ่งออกเป็นสาขาต่าง ๆ ดังนี้คือ กุมารเวชศาสตร์ ศัลยศาสตร์ นิติเวชศาสตร์ อายุรศาสตร์ สูติรีเวชศาสตร์ ออร์โธปิดิกส์ โสต นาสิก ลาริงซ์ รังสีวิทยา วิสัญญีวิทยา จักษุวิทยา จิตเวชศาสตร์ และอื่น ๆ ซึ่งในการฝึกอบรมหรือศึกษาเฉพาะทางนั้นจะต้องใช้เวลาในการศึกษาต่ออีกประมาณ 3 – 4 ปีในโรงเรียนแพทย์ที่เปิดสอน จนได้รับวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรความชำนาญในด้านนั้น ๆ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความสนใจในการเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางในวิชาชีพแพทย์ บุคลิกภาพพร้อมทั้งปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนต่อเฉพาะทางของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6

วิธีการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2552 ตั้งแต่เดือนตุลาคม – ธันวาคม 2551 จำนวน 159 ราย การศึกษานี้ได้รับการยินยอมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างทุกคนที่เข้าร่วมการศึกษาด้วยความสมัครใจ โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้และให้ลงชื่อยินยอมเข้าร่วมการศึกษาผู้เข้าร่วมการวิจัยตอบแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามภูมิหลัง

ด้านการเรียนและความสนใจในการการปฏิบัติงานและ
ภูมิหลังในด้านของสัมพันธภาพทางสังคม

2. แบบวัดบุคลิกภาพ 16 PF (The Sixteen
Personality Factor Questionnaire Form A)⁽¹⁰⁻¹²⁾ ที่สร้าง
ขึ้นโดย เรย์มอนด์ บี แคทเทลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย
โดยประภา เชื้อภักดี^(13,14) มีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม
และสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยในปี พ.ศ. 2533 คณะ
นักจิตวิทยา กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขได้
ปรับปรุงและเรียบเรียงข้อคำถามบางข้อในแบบทดสอบนี้
ให้เหมาะสมถูกต้องเพื่อให้มีความตรงมากขึ้น

หลักเกณฑ์ในการแปลผล

เมื่อรวมคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบแล้วการ
แปลผลจะต้องพิจารณาจากคะแนนสูงหรือต่ำโดยพิจารณา
คะแนนมาตรฐาน (sten score) จากคะแนนมาตรฐาน
Scale 1 – 10 ซึ่งประกอบกับความหมายขององค์ประกอบ
บุคลิกภาพ ซึ่งได้มาจากการแปลงคะแนนดิบ (raw score)
โดยเทียบคะแนนตามตารางปกติจะทำให้ทราบว่าผู้รับ
การทดสอบได้คะแนนสูงต่ำดังนี้

- ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐาน 1,10 หมายถึง มี
ลักษณะบุคลิกภาพในองค์ประกอบนั้น ๆ สูงหรือต่ำอย่าง
เต็มที่ ตัวอย่างเช่น
 - ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐานในองค์ประกอบ
บุคลิกภาพ A เท่า 1 มีลักษณะชอบแยกตัว ปรับตัวยาก
 - ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐานในองค์ประกอบ
บุคลิกภาพ A เท่า 10 มีลักษณะชอบสังคม ปรับตัวง่าย
- ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐาน 2,3,8,9 หมายถึง มี
ลักษณะบุคลิกภาพในองค์ประกอบนั้น ๆ ค่อนข้างไปทางสูง
หรือต่ำเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น
 - ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐานในองค์ประกอบ
บุคลิกภาพ A เท่า 2,3 มีลักษณะค่อนข้างแยกตัวและ
ปรับตัวยาก
 - ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐานในองค์ประกอบ
บุคลิกภาพ A เท่า 8,9 มีลักษณะค่อนข้างชอบสังคมและ
ปรับตัวง่าย

- ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐาน 4,7 หมายถึง มี
ลักษณะบุคลิกภาพในองค์ประกอบนั้น ๆ มีแนวโน้มสูง
หรือต่ำเพียงเล็กน้อย ตัวอย่างเช่น
 - ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐานในองค์ประกอบ
บุคลิกภาพ A เท่า 4 มีแนวโน้มที่จะชอบแยกตัวและปรับ
ตัวยาก
 - ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐานในองค์ประกอบ
บุคลิกภาพ A เท่า 7 มีแนวโน้มที่จะชอบสังคมและปรับ
ตัวง่าย
- ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐาน 5, 6 หมายถึง มี
ลักษณะบุคลิกภาพในองค์ประกอบนั้น ๆ ปานกลางเหมือน
คนส่วนใหญ่ (average) ตัวอย่างเช่น
 - ผู้ที่ได้คะแนนมาตรฐานในองค์ประกอบ
บุคลิกภาพ A เท่า 5 หรือ 6 มีลักษณะกลาง ๆ คือ ไม่ถึง
กับมีแนวโน้มชอบสังคมหรือแยกตัว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for
Social Science) version 16.0 ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้
สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่ม
ตัวอย่างที่ทำการศึกษาได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบคือ
Chi-square และ Mann Whitney U test.

ผลการศึกษา

ปัจจัยส่วนบุคคล จากกลุ่มตัวอย่างนิสิตแพทย์
ทั้งหมดที่เข้าร่วมศึกษาจำนวน 159 คน พบว่าปัจจัยทาง
ด้านเพศ คือ เพศชายจะสัมพันธ์กับความสนใจเลือกเรียน
ต่อในสาขาออร์โธปิดิกส์ $P < 0.01$ และเพศหญิงจะสัมพันธ์
กับความสนใจเลือกเรียนต่อในสาขาจักษุวิทยา $P < 0.01$
นิสิตแพทย์ส่วนมากไม่มีภาวะเจ็บป่วยหรือเป็นโรคประจำตัว

ปัจจัยด้านการเรียนและความสนใจในงาน
พบว่านิสิตมีผลการเรียนเฉลี่ย (GPAX) อยู่ที่
3.51 - 4.00 (52.8%) และผลการเรียนเฉลี่ยในชั้นปริคณิน
เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.01 - 3.50 (40.3%) รายวิชาเรียนในชั้น

ปริศลินิกที่นิสิตมีผลการเรียนดีและมั่นใจที่สุดอยู่ในวิชา Musculoskeletal system และ Alimentary system และผลการเรียนในกลุ่มวิทยาศาสตร์ชั้นคลินิก โดยส่วนใหญ่อยู่ที่ 3.51 - 4.00 (34.0%) รายวิชาเรียนในชั้นคลินิกที่นิสิตมีผลการเรียนดีและมั่นใจที่สุด คือ อายุรศาสตร์ (42.1%) รองลงมาคือวิชาศัลยศาสตร์ (11.9%) ส่วนทักษะทางคลินิกพบว่านิสิตส่วนมากมีทักษะทางด้านคลินิกคืออยู่ที่ทักษะการฝึกปฏิบัติทางอายุรศาสตร์ (55.3%) รูปแบบงานที่นิสิตสนใจหลังสำเร็จการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิตคือ งานการให้บริการผู้ป่วย (89.3%) และต้องการให้บริการผู้ป่วยแบบแพทย์เฉพาะทาง (84.9%) สาขาเฉพาะทางการแพทย์ที่นิสิตสนใจจะศึกษาต่อมากที่สุด คือ สาขาอายุรศาสตร์ร้อยละ 33.3 นิสิตส่วนมากวางแผนหรือคิดว่าจะเรียนต่อหรือฝึกอบรมต่อเป็นแพทย์เฉพาะทางร้อยละ 96.9

ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ พบว่านิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีลักษณะบุคลิกภาพที่แสดงออกในลักษณะค่อนข้างเก็บตัว ฉลาดเรียนรู้ได้เร็ว คิดแบบนามธรรมได้เก่ง สุขุม จริงจัง ชอบลงมือปฏิบัติ และมีทักษะทางสังคมอิสระและเสรีนิยม พร้อมทั้งมีลักษณะของการพึ่งตนเองและนอกจากนี้ยังพบว่ามีลักษณะบุคลิกภาพบางด้านที่แสดงออกให้เห็นร่วมด้วย คือ มีลักษณะเก็บตัว ประหม่า ขี้อายหวั่นไหว และไม่มั่นคงได้จากการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางในวิชาชีพแพทย์ และทดสอบความแตกต่างกันองค์ประกอบทางบุคลิกภาพของนิสิตที่เลือกเรียนต่อในสาขาเฉพาะทางในวิชาชีพแพทย์ปรากฏผลดังนี้

1. นิสิตที่มีความสนใจเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางด้านกุมารเวชศาสตร์ พบว่าผลการเรียนในชั้นคลินิกและการฝึกปฏิบัติทางคลินิกภาควิชากุมารเวชศาสตร์ที่มีผลการเรียนดีจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อในสาขากุมารเวชศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .001$ ส่วนปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพพบว่านิสิตที่เลือกเรียนสาขากุมารเวชศาสตร์จะมีองค์ประกอบ

บุคลิกภาพด้านการมีคุณธรรมสูง และมีการควบคุมตนเอง (Control) จะมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่านิสิตที่เลือกเรียนต่อสาขาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$

2. นิสิตที่มีความสนใจจะเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางด้านศัลยศาสตร์ พบว่าผลการเรียนในชั้นคลินิกและการฝึกปฏิบัติทางคลินิกในภาควิชาศัลยศาสตร์และอายุรศาสตร์ที่มีผลการเรียนดี จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อในสาขาศัลยศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .001$ ส่วนปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพพบว่านิสิตที่เลือกเรียนสาขาศัลยศาสตร์มีบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างจากนิสิตที่เลือกเรียนต่อสาขาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$

3. นิสิตที่มีความสนใจเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางด้านสูติรีเวชศาสตร์ พบว่าผลการเรียนในชั้นปริศลินิกดีในรายวิชา Embryo and Genetic และผลการเรียนพร้อมทั้งการฝึกปฏิบัติทางคลินิกดีในภาควิชาสูติรีเวชศาสตร์และอายุรศาสตร์ที่มีผลการเรียนดีจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อในสาขาสูติรีเวชศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$ ส่วนปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพพบว่านิสิตที่เลือกเรียนสาขาสูติรีเวชศาสตร์มีบุคลิกที่แสดงออกคือ มีลักษณะที่สงบ ผ่อนคลาย ไม่มีความคับข้องใจ ทำอะไรตามสบาย ซึ่งต่างจากนิสิตที่เลือกเรียนต่อสาขาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$

4. นิสิตที่สนใจจะเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางด้านอายุรศาสตร์ พบว่ามีผลการเรียนในชั้นปริศลินิกดีในรายวิชา Musculoskeletal system and Neuroscience และผลการเรียนพร้อมทั้งการฝึกปฏิบัติทางคลินิกดีในภาควิชาศัลยศาสตร์ สูติรีเวชศาสตร์และอายุรศาสตร์ที่มีผลการเรียนดีจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อเฉพาะทางในสาขาอายุรศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .001$ ส่วนปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพพบว่านิสิตที่เลือกเรียนสาขาอายุรศาสตร์มีบุคลิกภาพในเรื่องของการมีทักษะทางสังคม และมีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) จะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านิสิตที่เลือกเรียนต่อสาขาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$

5. นิสิตที่สนใจจะเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางด้านจิตเวชศาสตร์ พบว่าผลการเรียนในชั้นคลินิกและการฝึกปฏิบัติทางคลินิกด้านจิตเวชศาสตร์ที่มีผลการเรียนดี จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อในสาขาจิตเวชศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$ ส่วนปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพพบว่านิสิตที่เลือกเรียนสาขาจิตเวชศาสตร์ มีบุคลิกภาพด้านการพึ่งตนเอง พอใจในตนเอง ตัดสินใจ และปฏิบัติตามแบบแผนของตน จะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านิสิตที่เลือกเรียนต่อสาขาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$

6. นิสิตที่สนใจจะเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางด้านออร์โธปิดิกส์ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศและผลการเรียนในชั้นปริคณีกในรายวิชา Cardiovascular system ส่วนผลการเรียนในชั้นคลินิกและการฝึกปฏิบัติทางคลินิกของภาควิชาออร์โธปิดิกส์ที่มีผลการเรียนดี จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อในสาขาออร์โธปิดิกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$ ส่วนปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพพบว่านิสิตที่เลือกเรียนสาขาออร์โธปิดิกส์ จะมีบุคลิกภาพด้านการกล้าแสดงออก มั่นใจในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง ชอบแข่งขัน กล้าแข่งขัน จะมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่านิสิตที่เลือกเรียนต่อสาขาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$

7. นิสิตที่สนใจจะเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางด้านไสต ศอ นาสิก ลาริงซ์วิทยา พบว่าผลการเรียนในชั้นปริคณีกที่ดีในรายวิชา Alimentary system ความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อในสาขาไสต ศอ นาสิก ลาริงซ์วิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ ส่วนผลการเรียนในชั้นคลินิกและการฝึกปฏิบัติทางคลินิกของภาควิชาไสต ศอ นาสิก ลาริงซ์ ที่มีผลการเรียนดี จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อในสาขาไสต ศอ นาสิก ลาริงซ์วิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$ ส่วนปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพพบว่านิสิตที่เลือกเรียนสาขาไสต ศอ นาสิก ลาริงซ์วิทยาจะมีบุคลิกภาพด้านการทำตามสบาย ช่างพูด จิตใจแจ่มใส ไร้เรง กระตือรือร้น คล่องแคล่วว่องไว และตื่นตัวอยู่เสมอ จะมีค่าเฉลี่ยที่สูง

กว่านิสิตที่เลือกเรียนต่อสาขาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$

8. นิสิตที่สนใจจะเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางด้านรังสีวิทยา พบว่าผลการเรียนในชั้นคลินิกและการฝึกปฏิบัติทางคลินิกทางภาควิชารังสีวิทยาที่มีผลการเรียนดี จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อในสาขารังสีวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$ ส่วนปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพพบว่านิสิตที่เลือกเรียนสาขารังสีวิทยาจะมีบุคลิกภาพด้านความตั้งใจและความรับผิดชอบสูง มีความวิตกกังวล มีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่านิสิตที่เลือกเรียนต่อสาขาอื่น ๆ และในด้านของการปรับตัว จะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่านิสิตที่เลือกเรียนสาขาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$

9. นิสิตที่สนใจจะเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางด้านจักษุวิทยา พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อในสาขาจักษุวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$ ส่วนผลการเรียนในชั้นปริคณีกที่ดีในรายวิชา Musculoskeletal system จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อในสาขาจักษุวิทยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ ส่วนปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพพบว่านิสิตที่เลือกเรียนสาขาจักษุวิทยามีบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างจากนิสิตที่เลือกเรียนต่อสาขาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$

10. นิสิตที่จะเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางด้านวิสัญญีวิทยา พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านค่าใช้จ่ายส่วนตัวสูงจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อในสาขาจักษุวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$ ส่วนผลการเรียนในชั้นคลินิกและการฝึกปฏิบัติทางคลินิกที่ดีในภาควิชาวิสัญญีวิทยาจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อในสาขาวิสัญญีวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$ ส่วนปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพพบว่านิสิตที่เลือกเรียนสาขาวิสัญญีวิทยามีบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างจากนิสิตที่เลือกเรียนต่อสาขาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$

11. นิสิตที่สนใจจะเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทาง

ตารางที่ 1. แสดงสาขาเฉพาะทางทางการแพทย์ที่นิสิตสนใจเลือกเรียนต่อ

สาขาเฉพาะทางที่นิสิตสนใจ (n = 159)	จำนวนนิสิต (คน)	ร้อยละ (%)
สาขาเฉพาะทางการแพทย์ที่นิสิตสนใจมากที่สุด		
อายุรศาสตร์	53	33.3
ศัลยศาสตร์	20	12.6
จักษุวิทยา	15	9.5
สูตินรีเวชศาสตร์	10	6.3
กุมารเวชศาสตร์	10	6.3
รังสีวิทยา	10	6.3
ออร์โธปิดิกส์	9	5.7
ตจวิทยา	7	4.4
วิสัญญีวิทยา	5	3.1
จิตเวชศาสตร์	5	3.1
โสต ศอ นาสิก ลาลิงซ์	5	3.1
นิติเวชศาสตร์	2	1.3
อื่น ๆ (Basic science, ฟิสิกส์, เวชศาสตร์ฉุกเฉิน ฯ)	5	2.1
ไม่สนใจเลือกเรียนสาขาใด	3	1.9

ด้านตจวิทยา พบว่าผลการเรียนในชั้นปริคณิกที่ตีในรายวิชา Embryo and Genetic จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อในสาขาตจวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$ ส่วนปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพพบว่านิสิตที่เลือกเรียนสาขาตจวิทยาจะมีบุคลิกภาพด้านการแสดงออกทางอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่าย ไม่มั่นคง วุฒิภาวะไม่สมวัย ต่างจากนิสิตที่เลือกเรียนต่อสาขาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.05$

ผลการศึกษาเรื่องความสนใจเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางในวิชาชีพแพทย์ บุคลิกภาพ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องแสดงตารางสรุปผลการศึกษาดังในตารางที่ 1 ส่วนรูปที่ 1 แสดงผล Profile บุคลิกภาพของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 ตารางที่ 2 แสดงสรุปภาพรวมผลการศึกษาวิจัยของปัจจัยและองค์ประกอบทางบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$, $P < 0.05$

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าจำนวนนิสิตแพทย์เพศหญิงและนิสิตแพทย์เพศชายมีจำนวนใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันผู้หญิงนิยมเรียนแพทย์เพิ่มมากขึ้นมาจากค่านิยมของทางสังคมที่เปลี่ยนไปจากเดิมที่คาดหวังเฉพาะผู้ชายให้เรียนรู้อะไร และให้ความสำคัญกับความสำเร็จในชีวิต และการขวนขวายหาความรู้ แต่อดีตมีการอบรมสั่งสอนให้ผู้หญิงมีลักษณะสมยอมเรียบร้อย อ่อนหวาน คอยพึ่งพาผู้อื่น แต่ปัจจุบันกลายเป็นว่าครอบครัวและสังคมเริ่มสอนให้ผู้หญิงตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา การประกอบอาชีพในวิชาชีพแพทย์ก็เหมือนกันสังคมให้การยอมรับและยกย่องว่าเป็นผู้ที่มีสติปัญญาดี และเป็นที่ต้องการของสังคม ผลและปัจจัยทางด้านเพศจะสัมพันธ์กับความสนใจเลือกเรียนต่อในสาขาเฉพาะทางในบางสาขา โดยสาขาที่มีความสัมพันธ์กันคือ สาขาออร์โธปิดิกส์เพศชายจะเลือกและมีความสนใจในสาขาดังกล่าวมากกว่าเพศหญิง และนิสิตแพทย์หญิงจะ

สัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อในสาขาเฉพาะทางในสาขา
จักษุวิทยา^(8,15, 16) ทั้งนี้จากการศึกษาและการสำรวจ
ก็พบว่าเพศมีผลต่อการเลือกลักษณะงานและพบว่า
เพศชายจะมีความชอบในงานที่ทำทนาย อดทนทำงาน
ค่อนข้างหนักได้ ชอบคิด และวิเคราะห์ ส่วนเพศหญิง
พบว่าจะมีความชอบในงานที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน ประณีต
ชอบความสวยงาม ตกแต่ง ศิลปะจึงเป็นเหตุผลอย่างหนึ่ง
ทำให้มีความสนใจและเลือกที่จะเรียนสาขาดังกล่าวได้

ปัจจัยด้านการเรียนและความสนใจในงาน
พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสนใจที่จะเลือกเรียน
ต่อหรือฝึกอบรมต่อเป็นแพทย์เฉพาะทางให้บริการสังคม
อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพเวชกรรม
และจะเห็นว่านิสิตแพทย์ส่วนใหญ่มีความสามารถทาง
เชาวน์ปัญญาดี แต่ความสามารถที่ต่างกันและความถนัด
ในแต่ละรายวิชาย่อมเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน
อย่างในชั้นปีคลินิก ชั้นคลินิกพร้อมทั้งการฝึกปฏิบัติทาง
คลินิกในภาควิชาต่าง ๆ พบว่านิสิตที่มีผลการเรียนที่ดี
และมีความสามารถในการฝึกปฏิบัติทางคลินิกที่ดีจะ
สัมพันธ์และสอดคล้องกับการเลือกเรียนต่อเฉพาะทางใน
สาขาต่าง ๆ ตามความถนัดและความสามารถของนิสิต⁽⁸⁾
แต่ก็พบว่าปัจจัยทางสังคมความสามารถของนิสิตบางครั้ง
ในการเลือกและตัดสินใจเรียนต่อสาขาเฉพาะทางทางการ
แพทย์ก็ไม่ได้ทำนายนถึงความสำเร็จและตรงตามความ
สนใจของแพทย์ได้

ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ในด้านขององค์ประกอบ
ทางบุคลิกภาพก็พบว่านิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 จะมีลักษณะ
องค์ประกอบบุคลิกภาพที่แสดงออกถึงลักษณะค่อนข้าง
เก็บตัว ฉลาดเรียนรู้ได้เร็ว คิดแบบนามธรรมได้เก่ง สุขุม
จริงจัง ชอบลงมือปฏิบัติ และมีทักษะทางสังคม อิศระ
และเสรีนิยม พร้อมทั้งมีลักษณะของการพึ่งตนเอง และ
นอกจากนี้ยังพบว่าบุคลิกภาพบางด้านที่แสดง
ออกให้เห็นร่วมด้วย คือ มีลักษณะประหม่า ใช้อาย หัวไว
และไม่มั่นใจได้ และเมื่อแยกองค์ประกอบด้านบุคลิกภาพ
แต่ละด้านก็จะพบว่าแนวโน้มไปทางด้านใดด้านหนึ่ง
เพียงเล็กน้อย 9 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบบุคลิกภาพ

ด้านการเข้าสังคม ด้านสติปัญญา ความสนุกสนานร่าเริง
ด้านความกล้าเผชิญ ด้านจินตนาการ ด้านทักษะทาง
สังคม ด้านความวิตกกังวล ด้านเสรีนิยม และด้านการ
พึ่งตนเอง นิสิตแพทย์มีองค์ประกอบบุคลิกภาพอยู่ใน
เกณฑ์เฉลี่ยปกติ 7 องค์ประกอบคือองค์ประกอบบุคลิกภาพ
ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ด้านการกล้าแสดงออก
ด้านคุณธรรม ด้านจิตใจอ่อนไหว ด้านความสงสัย
ระมัดระวัง ด้านการควบคุมตนเอง ด้านความขัดแย้ง
และความคับข้องใจ จากปัจจัยทางบุคลิกภาพก็จะได้เห็น
ได้ว่านิสิตแพทย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 6
จะมีลักษณะบุคลิกภาพที่แสดงออก ซึ่งสอดคล้องกับงาน
วิจัยเรื่องของบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ศิริราชพยาบาล
ซึ่งศึกษาโดยจริยา จันตระ⁽¹⁷⁾ โดยนักศึกษาแพทย์มี
บุคลิกภาพด้านการมีไหวพริบ ฉลาดเรียนรู้ได้เร็ว มีความ
สามารถทางสังคม มีความมั่นคงทางอารมณ์ ในส่วน
ของปัจจัยทางบุคลิกภาพของนิสิตจะเห็นว่านิสิตแพทย์ที่มี
ความสนใจจะเลือกเรียนสาขาเฉพาะทางในแต่ละสาขา
ย่อมมีลักษณะบุคลิกภาพที่แตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้อง
กับงานวิจัยของชาเวจที่ได้อธิบายลักษณะบุคลิกภาพของ
นักเรียนแพทย์กลุ่มที่เรียนดีกับเรียนอ่อนว่ามีองค์ประกอบ
บุคลิกภาพที่มีความแตกต่างกันในหลายองค์ประกอบ
และสอดคล้องกับงานวิจัยของอามา เอ เรทติและคณะ⁽⁹⁾
ซึ่งได้ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของแพทย์เฉพาะทางสาขา
อายุรศาสตร์กับแพทย์สาขาอื่น ๆ พบว่าองค์ประกอบ
ทางด้านบุคลิกภาพ ความถนัด และความชอบใน
ลักษณะงานที่ ปฏิบัติย่อมมีผลทำให้อายุรแพทย์มี
ลักษณะบุคลิกภาพที่แตกต่างไปจากแพทย์ทั่วไปสาขา
อื่น ๆ นอกจากนี้ยังพบในงานวิจัยของ นิโคเร เจ บอร์เกส
และวิลเลียม อาร์ ออสมอน⁽¹⁰⁾ ได้ศึกษาแพทย์เฉพาะทาง
สาขาศัลยแพทย์ทั่วไปและวิสัญญีแพทย์ก็พบว่าทั้งสอง
สาขางานมีลักษณะองค์ประกอบบุคลิกภาพที่แตกต่าง
กัน ซึ่งในงานวิจัยนี้ก็พบลักษณะความแตกต่างกันของ
บุคลิกภาพของนิสิตที่สนใจเลือกเรียนต่อในสาขาต่าง ๆ
คือ นิสิตที่สนใจสาขากุมารเวชศาสตร์จะมีบุคลิกภาพแบบ
มีองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านคุณธรรมสูง มีการควบคุม

ตนเองสูง สาขาอายุรศาสตร์จะมีทักษะทางสังคม มีปฏิภาณไหวพริบเก่งด้านสังคม ฉลาดมองการณ์ไกล คล่องแคล่วในการติดต่อกับผู้อื่น เข้าใจตนเองและผู้อื่น รวมทั้งมีความทะเยอทะยาน ระมัดระวังในผลได้ผลเสีย มีความคิดสร้างสรรค์สูง สาขาสูตินรีเวชศาสตร์ มีลักษณะที่สงบ ผ่อนคลายไม่มีความคับข้องใจทำอะไรตามสบาย สาขาจิตเวชศาสตร์มีลักษณะ การพึ่งตนเอง พอใจในตนเอง ตัดสินใจและปฏิบัติตามแบบแผนของตนเอง สาขา

ออร์โธปิดิกส์จะมีลักษณะกล้าแสดงออก มั่นใจและเป็นตัวเอง ชอบแข่งขัน กล้าแข่งขัน และสาขาโสต นาสิก ลาริงซ์ จะมีลักษณะทำตามตามสบาย ช่างพูด จิตใจแจ่มใส ร่าเริง กระตือรือร้น คล่องแคล่วว่องไว ตื่นตัวอยู่เสมอ แสดงออกตรงไปตรงมา เปิดเผยและไว้วางใจ และอื่น ๆ ซึ่งแสดงถึงความแตกต่างของบุคลิกภาพของนิสิตที่สนใจ ในสาขาเฉพาะทางการแพทย์ที่แตกต่างไป

ตารางที่ 2. แสดงสรุปภาพรวมผลการศึกษาวิจัยเรื่องความสนใจเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางในวิชาชีพแพทย์ บุคลิกภาพและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันและองค์ประกอบบุคลิกภาพมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$, $P < 0.05$

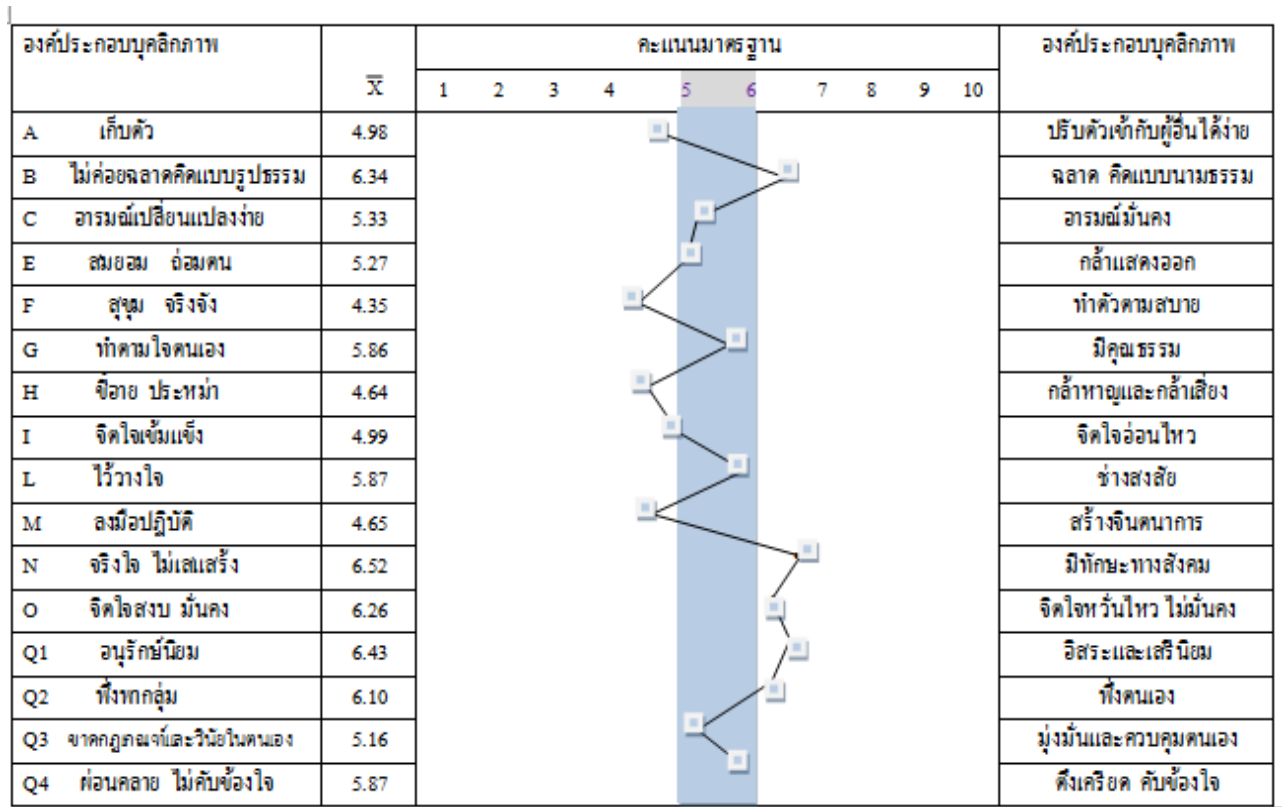
สาขาเฉพาะทางการแพทย์	ปัจจัยส่วนบุคคล	ปัจจัยด้านการเรียน	ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ
1. กุมารเวชศาสตร์ n = 10	- ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อเฉพาะทางสาขากุมารเวชศาสตร์	- ผลการเรียนทางคลินิกในภาควิชากุมารเวชศาสตร์ดีและผลการฝึกปฏิบัติทางคลินิกในภาควิชากุมารเวชศาสตร์ดีจะสัมพันธ์กับการเลือกเรียนสาขา	- นิสิตที่เลือกเรียนสาขากุมารเวชศาสตร์จะมีองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านคุณธรรมสูงและมีการควบคุมตนเองสูง ($P < 0.05$) ต่างจากนิสิตอื่น ๆ
2. ศัลยศาสตร์ n = 20	กุมารเวชศาสตร์ ($p < 0.01$) - ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อเฉพาะทางสาขาศัลยศาสตร์	- ผลการเรียนทางคลินิกในภาควิชาศัลยศาสตร์ดี ผลการเรียนทางคลินิกในภาควิชาอายุรศาสตร์ดี รวมถึงผลการฝึกปฏิบัติทางคลินิกในภาควิชาศัลยศาสตร์และผลการฝึกปฏิบัติทางคลินิกในภาควิชาอายุรศาสตร์ดี จะสัมพันธ์กับการเลือกเรียนสาขาศัลยศาสตร์ ($p < 0.01$) ฝึกปฏิบัติทางคลินิกในภาควิชาศัลยศาสตร์และผลการปฏิบัติทางคลินิกในภาควิชาอายุรศาสตร์ดีจะสัมพันธ์กับการเลือกเรียนสาขาศัลยศาสตร์	- บุคลิกภาพนิสิตแพทย์ที่เลือกเรียนในสาขาศัลยศาสตร์ไม่มีความแตกต่างจากนิสิตที่สนใจเลือกเรียนสาขาอื่น ๆ

ตารางที่ 2. แสดงสรุปภาพรวมผลการศึกษาวิจัยเรื่องความสนใจเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางในวิชาชีพแพทย์ บุคลิกภาพและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันและองค์ประกอบบุคลิกภาพมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$, $P < 0.05$ (ต่อ)

สาขาเฉพาะทางการแพทย์	ปัจจัยส่วนบุคคล	ปัจจัยด้านการเรียน	ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ
3. อายุรศาสตร์ n = 53	- ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อเฉพาะทางสาขาอายุรศาสตร์	- ผลการเรียนชั้นปริคินิกในรายวิชาMusculoskeletal and Neuroscience ดี ($p < 0.05$) รวมถึงผลการเรียนทางคลินิกในภาควิชาอายุรศาสตร์ ศัลยศาสตร์ และสูตินรีเวชศาสตร์ดี และผลการฝึกปฏิบัติทางคลินิกในภาควิชาอายุรศาสตร์ ศัลยศาสตร์ และสูตินรีเวชศาสตร์ดีจะสัมพันธ์กับการเลือกเรียนสาขาอายุรศาสตร์ ($p < 0.01$)	- นิสิตที่เลือกเรียนสาขาอายุรศาสตร์จะมีลักษณะบุคลิกภาพแบบมีทักษะทางสังคมและ - มีความคิดสร้างสรรค์สูง ($p < 0.05$) ต่างจากนิสิตที่เลือกเรียนสาขาอื่น ๆ
4. สูตินรีเวชศาสตร์ n = 10	- ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อเฉพาะทางสาขาสูตินรีเวชศาสตร์	- ผลการเรียนชั้นปริคินิกในรายวิชาEmbryo and Genetic ดี ($p < 0.05$)พร้อมกับมีผลการเรียนทางคลินิกในภาควิชาอายุรศาสตร์ดีและผลการเรียนทางคลินิกในภาควิชาสูตินรีเวชศาสตร์ดี และผลการฝึกปฏิบัติทางคลินิกในภาควิชาอายุรศาสตร์และสูตินรีเวชศาสตร์ดีจะสัมพันธ์กับการเลือกเรียนสาขาสูตินรีเวชศาสตร์ ($p < 0.01$)	- นิสิตที่เลือกเรียนสาขาสูตินรีเวชศาสตร์จะมีบุคลิกภาพที่แสดงถึงลักษณะสงบผ่อนคลาย ไม่มีความขัดแย้งและความคับข้องใจ ทำอะไรตามสบาย ($p < 0.05$) ซึ่งแตกต่างจากนิสิตที่เลือกเรียนสาขาอื่น ๆ
5. จิตเวชศาสตร์ n = 5	- ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนสาขาจิตเวชศาสตร์	- ผลการเรียนทางคลินิกในภาควิชาจิตเวชศาสตร์และการฝึกปฏิบัติทางคลินิกด้านจิตเวชศาสตร์ดีจะสัมพันธ์กับการเลือกเรียนสาขาจิตเวชศาสตร์ ($p < 0.05$)	- นิสิตที่เลือกเรียนในสาขาจิตเวชศาสตร์จะมีบุคลิกภาพด้านการพึ่งตนเอง พอใจในตนเอง ตัดสินใจและปฏิบัติตามแบบแผนของตน($p < 0.05$) ต่างจากนิสิตที่สนใจเลือกเรียนสาขาอื่น ๆ
6. ออร์โธปิดิกส์ n = 9	- เพศชายจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนเฉพาะสาขาออร์โธปิดิกส์ ($p < 0.01$)	- ผลการเรียนชั้นปริคินิกในรายวิชาCardiovascular system ดี พร้อมกับมี - ผลการเรียนทางคลินิกในภาควิชาออร์โธปิดิกส์และการฝึกปฏิบัติทางคลินิกด้านออร์โธปิดิกส์ดีจะสัมพันธ์กับการเลือกเรียนในสาขาออร์โธปิดิกส์ ($p < 0.01$)	- นิสิตที่เลือกเรียนเฉพาะทางสาขาออร์โธปิดิกส์จะมีลักษณะบุคลิกภาพแบบกล้าแสดงออก มั่นใจในตนเองและเป็นตัวของตัวเองพร้อมกับชอบแข่งขัน ($P < 0.01$) ต่างจากนิสิตที่สนใจเลือกเรียนสาขาอื่น ๆ

ตารางที่ 2. แสดงสรุปภาพรวมผลการศึกษาวิจัยเรื่องความสนใจเลือกเรียนต่อสาขาเฉพาะทางในวิชาชีพแพทย์ บุคลิกภาพและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันและองค์ประกอบบุคลิกภาพมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < 0.01$, $P < 0.05$ (ต่อ)

สาขาเฉพาะทางการแพทย์	ปัจจัยส่วนบุคคล	ปัจจัยด้านการเรียน	ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ
7. โสต ศอ นาสิก ลาริงซ์ n = 5	- ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนสาขาโสต ศอ นาสิก ลาริงซ์	- ผลการเรียนชั้นปรีคลินิกในรายวิชาAlimentary system ดี ($p < 0.05$) พร้อมกับการฝึกปฏิบัติทางคลินิกของภาควิชาโสต ศอ นาสิก ลาริงซ์ดีจะสัมพันธ์กับการเลือกเรียนในสาขาโสต ศอ นาสิก ลาริงซ์ ($p < 0.01$)	- นิสิตที่เลือกเรียนเฉพาะทางสาขาโสต ศอ นาสิก ลาริงซ์จะมีลักษณะบุคลิกภาพแบบทำตัว ตามสบาย ข้างพุด จิตใจแจ่มใส ร่าเริง กระตือรือร้น คล่องแคล่ว ว่องไว ตื่นตัวอยู่เสมอ แสดงออก ตรงไป ตรงมา ($p < 0.05$) ต่างจากนิสิตที่สนใจเลือกเรียนสาขาอื่น ๆ
8. รังสีวิทยา n = 10	- ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนสาขารังสีวิทยา	- ผลการเรียนทางคลินิกและการฝึกปฏิบัติทางคลินิกของภาควิชารังสีวิทยาดีจะสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อสาขาวิชารังสีวิทยา ($p < 0.05$)	- นิสิตที่เลือกเรียนเฉพาะทางสาขาวิชารังสีวิทยาจะมีลักษณะบุคลิกภาพแบบมีความตั้งใจและความวิตกกังวลสูงการปรับตัวค่อนข้างยาก ($p < 0.05$) ซึ่งแตกต่างจากนิสิตที่สนใจเลือกเรียนสาขาอื่น ๆ
9. จักษุวิทยา n = 15	- เพศหญิงจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อสาขาจักษุวิทยา ($p < 0.01$)	- ผลการเรียนชั้นปรีคลินิกในรายวิชาMusculoskeletal ดี จะสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อสาขาจักษุวิทยา ($p < 0.05$)	- นิสิตที่เลือกเรียนเฉพาะทางสาขาจักษุวิทยาไม่มีลักษณะบุคลิกภาพที่แสดงออกถึงความแตกต่างจากสาขาอื่น ๆ
10. วิสัญญีวิทยา n = 5	- มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่อเดือนสูงจะสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อสาขาวิสัญญีวิทยา ($P < 0.05$)	- ผลการเรียนทางคลินิกและการฝึกปฏิบัติทางคลินิกของภาควิชาวิสัญญีวิทยาดี จะสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อสาขาวิสัญญีวิทยา ($p < 0.01$)	- นิสิตที่เลือกเรียนสาขาวิสัญญีวิทยาไม่มีลักษณะบุคลิกภาพที่แสดงออกถึงความแตกต่างจากสาขาอื่น ๆ
11. ตจวิทยา n = 7	- ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนเฉพาะทางสาขาตจวิทยา	- ผลการเรียนชั้นปรีคลินิกในรายวิชาEmbryo and Genetic ดีจะสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อสาขาตจวิทยา($p < 0.01$)	- นิสิตที่เลือกเรียนเฉพาะทางสาขาตจวิทยามีการแสดงออกถึงบุคลิกภาพแบบการแสดงออกทางอารมณ์มีการเปลี่ยนแปลงง่ายไม่มั่นคง วุฒิภาวะไม่สมวัย ($p < 0.05$)) ซึ่งต่างจากนิสิตที่สนใจเลือกเรียนสาขาอื่น ๆ

รูปที่ 1. ภาพโครงสร้างบุคลิกภาพ (profile) แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนมาตรฐานขององค์ประกอบบุคลิกภาพของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552

ข้อจำกัดในการทำวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2552 ซึ่งไม่ครอบคลุมนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 ที่อื่น ๆ ทั่วทั้งประเทศไทย เนื่องจากความจำกัดของกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยในการเลือกเรียนแต่ละสาขา ทำให้ผู้วิจัยเองตระหนักและพยายามที่จะใช้หลักการทางสถิติมาใช้เพื่อให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด อย่างไรก็ตามในบางสาขาที่มีจำนวนคนเลือกเรียนจำนวนน้อย ๆ สำหรับการศึกษาค้างต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีรวบรวมข้อมูลอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการใช้แบบสอบถาม เช่น การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นได้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากขึ้น และทำให้ผลการศึกษามีความน่าเชื่อถือมากขึ้น อีกทั้งเพิ่มการศึกษาในเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ ความถนัด และความสามารถ

เฉพาะของนิสิตด้วย รวมถึงควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 ทั่วทั้งโรงเรียนแพทย์ทั้งหมดในประเทศไทย เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่ใหม่ ๆ และหลากหลายยิ่งขึ้นในเรื่องขององค์ประกอบทางบุคลิกภาพกับความสนใจเลือกเรียนต่อเป็นแพทย์เฉพาะทาง หนึ่งผู้วิจัยได้ตระหนักดีว่า เนื่องจากข้อจำกัดของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมศึกษาวิจัยมีค่อนข้างน้อยและจำกัดผลการวิจัยที่ได้จึงพยายามใช้สถิติที่เหมาะสมเข้ามาช่วยเพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น และในการวิจัยครั้งนี้ลักษณะทางบุคลิกภาพและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องนั้นเป็นเพียงการศึกษาเรื่องของการเรียนและความสนใจในสาขาเฉพาะทางการแพทย์เท่านั้น ไม่ได้ไปถึงลักษณะเฉพาะทางแต่อย่างใด หรือบุคลิกภาพของเฉพาะทางแต่อย่างใด เพราะเป็นในเรื่องของความสนใจของนิสิตแพทย์และบุคลิกภาพของนิสิตแพทย์เท่านั้น ทั้งนี้การที่นิสิตจะเรียนต่อหรือฝึกอบรมต่อเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

จริง ๆ กันนั้นย่อมจะมีปัจจัยคัดสรรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ เช่น การคัดเลือกของสถาบันการเรียน ความต้องการของท้องถิ่นหรือหน่วยงานต้นสังกัด รวมถึงการขาดแคลนของแพทย์ในสาขานั้น ๆ ด้วย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์จันท์ อธิพานิชพงศ์ รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อนุญาตให้เก็บข้อมูล ขอขอบคุณทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยจากมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีและทุนสนับสนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ Ext. ทรรศนะ อุทัยธรรมรัตน์ ประธานนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 ที่ช่วยประสานงาน ขอขอบคุณนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552 ทุกคนที่เข้าร่วมการศึกษาวิจัยจนทำให้การศึกษาวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อ้างอิง

- Hoffman E. An overview of personality measurement. In: Hoffman E, ed. Ace the Corporate Personality test, New York: McGraw-Hill, 2000:2-14
- ตุ้ย ชุมสาย. จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ: ไทยวัฒนาพานิช. 2508
- ชิตาพร เลี้ยงวิจิตร. ลักษณะบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานและอัตราการขาดงาน. ศึกษากรณีเฉพาะบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง [วิทยานิพนธ์]. กรุงเทพฯ ฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545: 2-3
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. ลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาไทย 6 สาขาอาชีพ (กฎหมาย, คอมพิวเตอร์, แพทยศาสตร์, มนุษยศาสตร์, วิศวกรรมศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์) จากการชี้วัดของ Myers Briggs Type Indicator (MBTI). กรุงเทพฯ ฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544
- ปัดพงษ์ เกษสมบุรณ์, นุศราพร เกษสมบุรณ์. บทเรียนการปฏิรูปหลักสูตรแพทยศาสตร์บัณฑิต เพื่อส่งเสริมการผลิตแพทย์ สาขาเวชปฏิบัติทั่วไป/เวชปฏิบัติครอบครัว. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: เวชศาสตร์ครอบครัวของโรงเรียนแพทย์ในต่างประเทศและในประเทศไทย 5 แห่ง, 2542
- ทองฟู ศิริวงศ์. การสรรหาบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2536 : 38
- Kleinmuntz B. Personality Measurement: An Introduction. Homewood, Ill: Dorsey Press, 1967
- Soloman E. Personality factor and attitude of mature training college student. Br J Educ Psychol 1967; 37(1): 140-2
- Rathi AA, Prabhugaonkar SV, Jadhav BS, Shanker S, Dhavale HS. Study of personality factor in postgraduate medical student. Bombay Hosp J 2008 Apr; 50(2): 245-9
- Borges NJ, Osmon WR. Personality and medical specialty choice: technique orientation versus people orientation. J Vocat Behav 2001 Feb; 58(1): 22-35
- Allport MG. Personality : psychological interpretation. New York. Henry and Company, 1976:263
- Klienmuntz B. Personality measurement an interpretation. New York. Henry and Company, 1975:263
- ประภา เข็มภักดี. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบุคลิกภาพกับผลการปฏิบัติงานของพยาบาลศิริราช. [วิทยานิพนธ์]. กรุงเทพฯ ฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526:80-1
- จตุมา เสรีพิทยรัตน์. บุคลิกภาพของนักเรียนพยาบาลศาสตร์ระดับต้นกองการศึกษากรมแพทย์

- ทหารเรือกรุงเทพ. [วิทยานิพนธ์]. กรุงเทพฯ ฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540: 69-72
15. อบอวล หกสุวรรณ. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์. [วิทยานิพนธ์]. กรุงเทพฯ ฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2516: 168-75
16. อุบลรัตน์ หวายเจริญ. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบุคลิกภาพกับความสำเร็จในการฝึกบินโดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16PF. [วิทยานิพนธ์]. กรุงเทพฯ ฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539:58
17. จริญญา จันตระ. บุคลิกภาพนักศึกษาแพทยศาสตร์ศิริราช. วารสารจิตวิทยาคลินิก 2539 กรกฎาคม – ธันวาคม; 27(2):1-6